OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Lausunto

Esikunta
Lainsäädännön kehittämisyksikkö
kehittämisneuvos Kaisa Tiusanen

5.10.2026

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle asetuksenantovaltuussääntelyn päivittämistä ja eräiden lakien kumoamista valtiovarainministeriön hallinnonalalla koskevaksi lainsäädännöksi (HE 193/2026 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa valtiovarainministeriössä valmistellusta hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan muutettaviksi 30 valtiovarainministeriön hallinnonalan lakia siten, että niiden asetuksenantovaltuuksia koskevat säännökset päivitettäisiin vastaamaan nykyisiä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia taikka että nykyiset asetuksentasoiset säännökset nostettaisiin lain tasolle. Esityksessä ehdotetaan samalla kumottavaksi eräitä lakeja, joita ei ole käytännössä sovellettu pitkään aikaan ja joille ei arvioida olevan soveltamisedellytyksiä tai tarvetta myöskään tulevaisuudessa.

Oikeusministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallisen lausunnon ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Esityksen taustalla on oikeusministeriön koordinoimassa lainvalmistelun kehittämisen yhteistyöryhmässä (LAKE) tunnistettu tarve varmistaa, ettei lainsäädäntöön sisälly sellaisia, vanhentuneita asetuksenantovaltuuksia, joita ei ole käytännössä mahdollista soveltaa. Oikeusministeriö on antanut oman hallinnonalansa lainsäädännön osalta vastaavan esityksen (HE 73/2024 vp), jolla muutettiin 24 oikeusministeriön hallinnonalan lakia. Nyt annetun esityksen tavoitteena on mahdollistaa uusien asetusten antaminen ja asetusten muuttaminen valtuussäännösten nojalla sekä poistaa turha valtuussääntely. Oikeusministeriö katsoo, että tavoite on tärkeä ja kyseessä on merkittävä säädöshuollollinen toimenpide, jolla varmistetaan sääntelyn ajantasaisuutta. Oikeusministeriö pitää toivottavana, että muutkin ministeriöt suorittaisivat vastaavan tarkastelun oman hallinnonalansa lainsäädännön osalta ja toisivat eduskunnalle sitä koskevat esitykset.

Valtiovarainministeriö on tunnistanut oman hallinnonalansa lainsäädännöstä tällaisia asetuksenantovaltuuksia, jotka ovat joko käyneet tarpeettomiksi tai eivät täytä perustuslain vaatimia täsmällisyyden

ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia. Oikeusministeriöllä ei ole lausuttavaa sen osalta, mitä lakeja esityksessä esitetään muutettaviksi tai kumottaviksi. Valtiovarainministeriö on suorittanut tämän arvioinnin ja kuullut myös sidosryhmiä lausuntokierroksella.

Esitykseen sisältyy siirtymäsäännökset niiden lakiehdotusten osalta, joiden nojalla annetut asetukset ehdotetaan pysymään voimassa. Myös tämä on linjassa aiemmin käsitellyn oikeusministeriön esityksen kanssa ja on oikeusministeriön näkemyksen mukaan tarpeellista. Näin voidaan varmistaa se, ettei esityksellä muuteta vallitsevaa oikeustilaa. Kuten esityksessä todetaan, sen sisältämän lakien ja asetusten tasoisen sääntelyn muodostaman kokonaisuuden aineelliseen sisältöön ei esitetä muutoksia.

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä sen omasta aloitteesta ja siitä on järjestetty julkinen lausuntokierros. Esitys on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä. Laintarkastuksen yhteydessä on ehdotettu vain joitakin pieniä teknisiä korjauksia esitykseen ja nämä ehdotukset on otettu esityksessä asianmukaisesti huomioon. Esitys on kokonaisuudessaan huolellisesti valmisteltu. Oikeusministeriöllä ei ole enemmälti lausuttavaa esityksen osalta.